

VAN LIENTJE EN FREE

DOOR

E. PALMA.

't Was speeluur.

De jongens deden een wild spel: overlooptje met zóóveel tikjes geven. Ze namen er bijna de heele speelplaats mee in beslag en ze maakten véél leven en véél stof.

Onder het afdak waren de meeste meisjes aan 't touwtje springen. En in een ander hoekje speelden nog zes meisjes „schooltje.” Ze zaten al wel den heelen dag op school, maar schenen het tóch nog een leuk spelletje te vinden voor 't vrij kwartier.

Fietje, de „juffrouw”, deelde standjes en snauwen uit. Dat had ze heusch niet van haar „echte” juffrouw afgeluisterd, want die was vroolijk en gezellig in de klas. Fietje was een kattig, bazig meisje; ze had eigenlijk geen vriendinnetjes, toch hield ze haar „klas” wel bijeen, al zaten er maar vijf kinderen in.

Twee aan twee hurkten ze in 't droge zand van de speelplaats, net als in de banken in de echte klas. En achteraan op haar eentje zat Lientje.

Zij was lang voor haar acht jaar. In het smalle bleeke gezichtje stonden 'n paar vriendelijke oogen die je altijd recht en open aankeken.

Ze was wel niet zoo'n vriendin van de schooltje-speelsters, maar ze deed mee, omdat ze het Fietje beloofd had. Ze zaten naast elkaar in de klas.

Lientje had liever mee touwtje gesprongen, maar daar werd ze zoo moe van, en Moeder had ook gezegd dat ze 't niet mocht; 't was niet goed voor haar. En alleen op de speelplaats rondloopen durfde ze niet goed, want dan riep de juffrouw haar bij zich en vroeg of ze zich niet prettig voelde. Ze was ook zoo dikwijls ziek, dat iedereen dadelijk dacht dat ze weer niet in orde was — echt vervelend.

Maar ze hield wel veel van de juffrouw, die was erg lief

voor haar; al tweemaal had Lientje 'n poosje extra lessen van haar gehad en daardoor was ze niet blijven zitten. Ze deed ook erg haar best op school, had haar boeltje netjes in orde en lette goed op. Dàt kòn ze tenminste, al was ze zwak en al moest ze met andere dingen daardoor vaak achteraan komen.

In de klas bij „juffrouw” Fietje lette ze *niet* al te goed op. Soezend keek ze naar de roestvlekjes in de schort van Bertha die vóór haar zat, en dan even tersluiks achter zich, naar de wilde jongens. Free Goosen, haar buurjongen, die zoo sterk was, liep er ook. Wat kon hij hard rennen! Hij had ze zóó. Ze probeerden wel uit z'n buurt te blijven, maar 't hielp niet.

O, wat maakten die jongens 'n stof en wat werd 't warm op de speelplaats! Lientje had al meer dan genoeg van 't vrij kwartier, ze verlangde naar de klas terug.

De vier kinderen vóór haar deden snibbig bij-de-hand net als „de juffrouw”.

„Hoeveel is miljoen en acht-honderd-negen-en-negentig miljoen duizend, Marietje?”

„Mensch, dat weet je zelf geen-eens!”

„Da's wel, hou je mond brutale meid. Bertha kom jij 't dan eens met krijt op 't bord voorrekenen!”

„Moet je eerst 'n stukkie hebben!”

„O, dacht je dat ik dat niet had?” kibbelde Fietje, heel niet juffrouwachtig, „kijk dan maar 's hier!” en, haar jurk hoog opbeurend, haalde ze uit haar zak een klein stukje krijt met nog hier en daar een geel plekje. 't Was een echt schoolkrijtje.

„Oòòòch —” haalde Stien lang uit, „dat heeft ze van de juffrouw gestolen, 'k ga 't zeggen hoor!”

„Als je 't hart hebt!” dreigde Fietje, „je loopt de bank niet uit!”

Lientje kwam opeens tot de ontdekking, dat zij er maar voor spek en boonen bij zat.

„Hè juffrouw, geef mij nou ook 's een beurt?”

Fietje moest zich even bedenken. Aan de andere kinderen vroeg ze altijd onmogelijke moeilijke dingen, die ze zelf niet wist, want die anderen geven toch nooit het echte antwoord. Ze pruttelden enkel tegen en dan kon Fietje meteen weer aan 't straf uitdeelen gaan. Maar Lientje dacht heusch na over wat ze moest uitrekenen en Lientje was veel knapper dan de „juffrouw” zelf. Fietje moest háár dus maar iets gewoons vragen, iets waar „niets aan” was.

„Zeg dan maar op van — eh — „Stille nacht”, commandeerdte ze.

„Nee” — zei Lientje beslist, „dat niet, dat is een kerstversje, dat doe je alleen als 't echt is.”

Ze voelde duidelijk dat een versje over den Heer Jezus alleen heel eerbiedig mocht worden opgezegd of gezongen, niet als 'n spelletje afgeraffeld in dit rommelig „schooltje” van Fietje.

„Ondeugend kind, nou vraag ik je lekker niks meer!”

snauwde de juffrouw. Ze was half verbluft half boos over Lientjes stelligen toon, het leek niets op 't brutaal-zijn-voor-de-grap van anderen. Maar ze wilde Lientje ook niet wegsturen, want dan hield ze nog maar vier kinderen over en dat stond mal: zoo'n klein klasje.

De echte juffrouw klapte in de handen, het speeluur was om.

In de rij stonden Lientje en Fietje naast elkaar. Ze mochten samen praten tot aan de schooldeur, maar Fietje hield zich nog boos en zei geen woord.

Het laatste uur hadden ze eerst lesje lezen en daarna mochten ze het op de lei gaan uitschrijven. Ze moesten er altijd twee punten voor aan hun griffels klaar hebben.

Lientje legde met een voldaan gezicht twee prachtgriffels boven haar lei en ging netjes zitten. Fietje rommelde wat in haar kastje, kwam eindelijk met 'n vuurrood gezichtje overeind.

„k Heb geen punten! Mag ik — ?” fluisterde ze tegen Lientje en meteen had ze al een van de mooie griffels beetgepakt.

Lientje kreeg een kleur van boosheid, maar ze hield zich in.

„Ik heb toch maar één punt nodig, als ik voorzichtig schrijf,” overlegde ze. En — ze dacht ook nog iets anders, al wist ze dat voor zichzelf misschien niet eens duidelijk te zeggen. Als je een versje van den lieven Heer niet oneerbiedig wilde opzeggen, dan moest je ook in andere dingen zóó doen als Hij 't wilde. En kibbelen om een griffel, of 'n vinger opsteken en klikken tegen de juffrouw — nee — dat leek nergens naar — dat kon je dan óók niet doen!

Toen ze aan 't overschrijven toe waren, deed Lientje heel voorzichtig. Het werd keurig, ze had schik in haar werk en dacht al niet meer aan de andere griffel. De juffrouw liep de klas eens rond, zoo nu en dan hoorde je haar waarschuwen: „niet zoo'n kromme vinger, o-o-, niet zoo krassen!”

Zonder op te kijken wist Lientje 't, toen de juffrouw bij haar bank stond, naar *haar* lei keek.

„Een klein beetje dun en dik schrijven kon ik toch wel probeeren, dan wordt 't nog mooier,” dacht Lientje. Een

puntje tong kwam er zelfs bij te pas, zóó deed ze haar best.

Knip — zei opeens haar griffel. De juffrouw zag net hoe het afgebroken fijne puntje tot onderaan de lei tegen den houten rand rolde.

„Hè — och —!” met groote schrikoogen keek Lientje de juffrouw aan.

„Nou — dat kan één keertje gebeuren,” zei die vriendelijk „of — o — je hebt geen andere punt meer klaar, zie ik. Ja dat is jammer kindje, want — nu moet ik je opschrijven hè?”

Als je naam één keer op 't bord kwam, was wel niet zóó erg, maar dan liep je toch je prijs voor netheid mis.

Lientje kneep haar lippen vast op elkaar en zette haar oogen wijd open om toch vooràl niet te huilen. Ze stootte Fietje even aan, maar die schreef door, alsof ze niets merkte.

Lientje zat verslagen, ze durfde niet meer opkijken, naar 't bord, waar haar naam nu stond. Langzaam begon ze maar weer met haar afgebroken punt die in 't eerst dubbel schreef. 't Werd lang zoo mooi niet als 't begin.

Het had weinig gescheeld of de tranen waren toch nog op de lei gerold, maar opeens voelde Lientje zich in haar rug prikken. Dat was Free natuurlijk. Hij zat achter haar, maar hij kon haar *nu* toch niet helpen, al was hij nog zoo sterk en flink. Toch keerde ze zich half om. Fietje ook, die wou wèl kijken, als de jongens wat gingen uithalen. Maar dat viel tegen!

„Kijk vóór je, nare meid!” snauwde Free tegen haar. En toen, terwijl hij een lange griffel in Lientjes hand schoof: „Hier — een goeie punt voor jou — pak an!”

Lientje knikte alleen terug. „Wat aardig van Free”, dacht ze dankbaar, „maar — m'n naam op 't bord gaat er toch niet van weg —.”

Free had een vinger opgestoken. „Juffrouw!” riep hij.

De juffrouw had een kind voortgeholpen, dat pas een paar dagen op school was. Daardoor had ze 't gedoe in de banken van Free en Lientje ook niet opgemerkt.

„Wat is er?” vroeg ze nu.

„Juffrouw, Lien heeft d'r tweede punt al weer terug, ze hàd er best twee; mag ze nou van 't bord?”

„Ja, hoor 's Free, ik vind 't aardig dat je een ander graag helpt, maar Lientje had zooveen geen tweede punt — en, al vind ik 't zelf óók jammer, die naam blijft op 't bord.”

Free zette een teleurgesteld gezicht. Maar toen de juffrouw niet meer keek, fluisterde hij tegen zijn buurman: „maar dan zal 'k háár wel 's effies om twaalf uur, nou hoor!” en hij wees naar Fientje en balde z'n vuist. Toen ging hij weer dapper aan 't werk.

Lientje kreeg 't lesje toch nog keurig af door de mooie punt van Free. Alleen die paar regeltjes middenin — daar kon je 't nog aan zien van 't ongeluk — maar zoo tusschen die nette stukken in durfde ze er niet aan te veggen, bang voor vieze strepen die *alles* zouden bederven.

Om twaalf uur liep de klas netjes twee aan twee naar buiten. De jongens namen zwaaiend hun petten af, als ze langs de juffrouw kwamen, en buiten nog een keer voor den „bovenmeester.” Maar aan den anderen kant van 't hek holden ze dadelijk allemaal door elkaar.

Free Goosen had niets bij zich dat hij voor 'n gevecht op den grond behoefde te gooien. Hij vloog regelrecht op Fietje af. 't Was wel vlak vóór school maar hij gaf er niets om of de juffrouw het merkte. De „bovenmeester” mocht 't zelfs wel zien. Fietje had de geleende griffel gauw in Lientjes vak gelegd, ze liep juist te bedenken dat ze er wát mooi doorgerold was dit keer. Maar opeens kwam Free Goosen voor haar staan met booze oogen, en toen begreep ze dat ze haar straf toch nog te goed had.

Free was er eigenlijk niet heel zeker van wat hij doen moest. Hij had nog nooit met een meisje gevochten, dat was anders „gemeen”. Maar Fietje vond hij „min”, een „gnieperig nest” en hij zou haar leeren, er Lientje zoo in te laten loopen! Hij hield een vuist vlak voor Fietjes gezicht, maar hij kon haar toch geen „bloedneus” stompen!

„Daar!” zei hij eindelijk, half verlegen, en gaf haar een duw tegen haar arm, „daar jou akelig kind, daar, dáar!”

Het ging opeens vanzelf, hij sloeg er op los, waar hij maar

raken kon. Fietje wilde hem eerst aanvliegen en krabben. Toen bedacht ze, dat ze liever hard wegloopen moest, maar dat kon al niet meer. Free had haar vast en overal voelde ze zijn harde klappen neerkomen.

Er waren natuurlijk dadelijk kinderen om hen heen komen staan. Fietje zetten het op 'n gillen, zóó dat ook de kinderen,

die al naar huis liepen, stil stonden en terug kwamen om te kijken wat er aan de hand was.

Maar natuurlijk hadden de onderwijzers in school het lawaai ook gehoord. De „bovenmeester” drong zich door de kinderen heen. Hij zag Fietje half op den grond liggen en een jongen over haar heen die haar afranselde. Verontwaardigd pakte hij Free in z'n kraag en trok hem overeind.

„Terug naar je klas! Schaam je je niet 'n meisje te slaan... Vooruit!” zei hij barsch tegen Free.

De jongen, die wel gedacht had, dat Meneer er zich mee

zou bemoeien, was toch zoo geschrokken van dit plotselinge, dat hij gauw naar binnen verdween, met hangend hoofd.

„Ik deed 'm niks, en o-o-” beklagde Fietje zich tegen Meneer.

Ze wreef haar armen, hals en voorhoofd, maar tot haar grooten spijt was er nergens één druppeltje bloed te zien.

Meneer hield niet van klagers en klikspanen. Hij keek Fietje eens ernstig aan tot ze er een kleur van kreeg.

„Ga maar naar huis,” zei hij toen kort, „vanmiddag zien we wel verder.”

Meneer ging toen naar binnen, naar Free.

Die zat stil in zijn bank in de leege klas.

„Wat had je met dat meisje Verwey?” vroeg Meneer.

„Och,” Free trok zijn schouders op — „ze is zoo'n vervelend kind, geméén, ziet u.”

„'t Kan wel zijn, dat jullie 't samen niet vinden kunnen, maar bemoei je dan niet met haar. *Ik* vind het gemeen van zoo'n grooten jongen als jij, om een meisje te slaan.”

Ondanks 't standje zat Free even te glunderen, want — Meneer vond hem „groot,” en hij was toch pas acht. Maar meteen betrok zijn gezicht weer: hij moest een taallesje gaan maken voor straf. Meneer zou terugkomen om te zeggen, wanneer hij weg mocht.

Met een diepen zucht, maar met een heel gelaten gezicht begon Free. Voor Lientje had hij 't ook eigenlijk wel over, dacht hij, en die nare Fietje had 't pak slaag tenminste beet.

Meneer keek ook niet eens zoo erg boos. Als het schoolblijven nu maar niet zoo lang hoefde te duren... Hij had het lesje pas half klaar, toen Meneer alweer binnenkwam. Maar niet alleen. De juffrouw was er ook en... Lientje. De juffrouw hield haar handje vast. Lientje knikte blij tegen Free.

Ze wist heel goed dat Free om haar zoo op Fietje was afgegaan en toen ze merkte dat hij er straf voor kreeg, was ze naar de juffrouw gelopen. Eerst voelde ze zich niet heelemaal op haar gemak, toen ze het geval moest uitleggen, want dat kòn niet zonder van Fietje te klikken. Maar de juffrouw had haar meegenomen naar een leege klas en daar

had zij al gauw genoeg van 't verhaal begrepen. Samen gingen ze 't aan meneer vertellen, maar die wilde, dat Free 't dan ook hooren zou.

„Ja”, begon de juffrouw met een vroolijk gezicht, „Lientje zegt dat Free voor háár zoo gevochten heeft, omdat Fietje niet lief was geweest, geloof ik hè?”

„Huh” — zei Free smalend, „ze had geeneens 'n punt voor schrijven en toen pakte ze die eene van Lien weg. Ik zag 't net en Lien liet 'm haar nog stil houden ook, en toen Lien d'r punt brak, deed die Fietje net of ze niks geleend had en toen moest Lien d'r naam op 't bord en-en-ze was er de heele maand nog niet op geweest en-'t is ook een gemeen valsch kind die Fie — huh.”

„Zóó! Nu begrijp ik dàt stuk van 't verhaal ook, dus je hàdt wèl twee punten klaar!” zei de juffrouw tegen Lientje. „Kom dan eens mee naar 't bord.”

Ze nam den doek en veegde Lientjes naam uit.

„Is 't zoo goed?”

Dat hoefde de juffrouw niet te vragen, Lientjes gezichtje straalde.

„Hè dank u wel” zei ze met 'n zucht van verlichting.

„Ga nu maar gauw naar huis, anders is je moeder ongerust.”

Met een verlegen gezichtje gaf Lientje ook den „bovenmeester een hand.

„Dag beste kind!” zei hij vriendelijk en streek even over haar blonde haar.

Meneer had in 'n wip Free's zijn werk nagezien. Er zaten geen fouten in.

„Nou voor dit keer — ga jij dan ook maar naar huis” — zei hij, en haalde een groote G over de lei. „Maar jongen, denk er om, dat 't heel wat moediger en kraniger is om bang te zijn voor kibbelen en klikken, zooals dat meiske, dan zooals jij maar dadelijk klaar was om er op los te slaan. Dat steekt er eigenlijk minnetjes bij af. Ik kan me 't wel begrijpen van je, nu ik gehoord heb hoe het precies gegaan is. Maar weet je wat ik daarnet dacht bij dat verhaal van die griffel en dien naam op 't bord? „Ik wou dat *ik*, als ze

mij eens wat aandeden, me daaronder zoo mooi zou houden als dat kind."

Free knikte kleintjes en liep achter Meneer de deur uit.

Buiten stond Lientje.

„Ben je nou nòg niet naar huis gegaan?" vroeg Free.

Het was niet bepaald een vriendelijke vraag, maar zijn gezicht stond blij. Hij vond het prettig, met Lientje verder op te loopen.

Dat mèrkte ze ook wel.

„Och — zie je — ik wachtte maar even op je — ik dacht — de andere jongens zijn toch al allemaal weg."

„O, je mag gerust met me mee. Dat kan me niks schelen of ze 't zien — de jongens!"

„Néé?"

Lientje voelde zich erg vereerd.

Met 'n gelukkig gevoel, alsof er iets heel prettigs gebeurd was, stapten ze samen naar huis.

In 't Rijksmuseum.

Onderwijzer, die met zijn klasse 't Rijksmuseum bezocht, riep voor een schilderij van Rembrandt opgetogen: „Kijk eens jongens, wat is dat mooi."

Kareltje: „Als ik goed m'n best doe, meester, kan ik het gauw ook zoo."

In 't hotel.

Gast (die zich wil beklagen over het slechte diner): „Ober, waar is de zaalchef?"

Ober: „Die is uitgegaan om te dineeren, mijnheer."